

חולין פרק ג אלו טרפות דף סג

בספר ויקרא כתוב 20 עופות טמאים שאחד מהם הוא 'דאה', בספר דברים כתוב 21 עופות טמאים שאחד מהם הוא 'ראה' והוסיפו עליהם 'איה', ר' חנן אמר בשם רב שישנם 24 עופות טמאים היות והוסיפו 4 עופות מהמילים 'למינה' 'למינה' 'למינו' 'למינהו', והסביר ש'ראה' ו'דאה' הם אותו עוף וכן 'דיה' ו'איה' הם אותו העוף וכתוב שתי שמות משום שנקראים בשתי שמות ושלא יבואו להכשיר אחד מהם, רבי אבהו אומר שישנם 23 עופות טמאים משום ש'ראה' ו'דאה' ו'איה' ו'דיה' כולם עוף אחד. בברייתא כתוב שישנם 100 סוגים של 'איה', 700 מינים של דגים טמאים, 800 מיני חגבים טמאים, ואין מספר עופות טהורים. רבי אמר שהסיבה שהתורה מנתה עופות טמאים ובהמות טהורות משום שהם מועטים ולימדנו שיש לרב לשנות לתלמידו בדרך קצרה.

ר' יצחק אמר שמותר לאדם לאכול עוף שלא ידוע לו אם הוא טהור אם יש לו מסורת שאנשים כשרים אכלו את העוף ההוא, וכן נאמן צייד שאינו בקיא בסוגי עופות לומר שצייד אחר שהיה רבו והיה בקיא בעופות הטמאים ובשמותם אמר לו שעוף זה הוא טהור.

ר' יהודה אמר שעוף שנקרא 'שקיטנא' אם הוא אדום והשוקיים שלו ארוכות טהור וסימן שהוא דומה לעוף 'מורזמא' שהוא טהור, נמוך ואדום אסור וסימן לדבר ננס שפסול לעבודה במקדש, אם הוא ארוך וירוק אסור וסימן לדבר עוף שנשרף ונהפך לירוק שאסור. עוד אמר ש'שלך' הוא עוף ששולה דגים מהים וטמא וקרא עליו ר' יוחנן הפסוק 'משפטיך תהום רבה' שהולך להרוג דגים בתוך הים וקרא על נמלה הפסוק 'צדקתך כההרי אל' שיש לה חיות למרות שהיא קטנה, 'דוכיפת' הוא עוף שהכרבולת שלו מקופלת. אמימר אמר ש'לקני' ו'בטני' כשרים, 'שקנאי' ו'בטנאי' במקום שלא שכיחים פרס ועזניה כשרים אבל במקום ששכיחים אסורים שמא יחליפו שיש לכולם סימן טהרה אחד. אביי אמר ש'קואי' ו'קקואי' אסורים, 'קקאותא' כשר ובמערבה אמרו שפסול וקראו לו 'תחוותא'. בין בעופות ובין בשרצים כתוב 'תנשמת', בעופות הכוונה למין עוף שנקרא 'קיפוף' ובשרצים הכוונה למין שרץ שנקרא 'קורפדאי'. ר' יהודה אמר ש'קאת' זה עוף שנקרא 'קוק', 'רחם' זה עוף שנקרא שרקק וכאשר הוא בא ועומד על משהו ושורק מגיעים רחמים וגשמים, ואמר ר' ביבי שכאשר הוא יעמוד על הרצפה ושירוק יגיע המשיח שכתוב 'אשרקה להם ואקבצם' ומעשה ב'רחם' שהיה בשדה ושרק ונפלה עליו אבן וריצצה את מוחו משום שקרא לפני זמן בוא המשיח. 'עורב' זה עורב שחור 'את כל עורב' לרבות עורב עמקי כלומר לבן 'למינו' לרבות עורב שראשו נראה כיונה. 'הנץ' זה נץ רגיל 'למינהו' לרבות בר חיריא שהוא עוף שנקרא 'שוריןקא'. 'חסידה' זו דיה לבנה שמחלקת אוכל עם חברותיה, 'אנפה' זו דיה רגזנית שרבה עם חברותיה.